

Posudek oponentky na bakalářskou práci L. Hrdličkové

„Fenomén dnešní doby: Přátelé s výhodami“

Předložená teoretická práce se zabývá velice zajímavým tématem a to poměrně novým fenoménem v mezilidských vztazích, přátelé s výhodami. V první kapitole této práce autorka představuje teorie výběru partnera z evoluční perspektivy a zdůrazňuje rozdílné strategie mužů a žen v hledání partnera pro krátkodobý a dlouhodobý vztah. V další kapitole se pak již zabývá různými typy partnerských vztahů v dnešní společnosti: manželství, kohabitace, singles a mingles a následně samotnému fenoménu „přátel s výhodami“.

Autorka cituje přibližně 85 zdrojů, nicméně značná část z nich je řádu sekundárních zdrojů. Konkrétně v 1. kapitole o preferencích výběru partnera autorka popisuje přírodní výběr, sama uvádí, že jde o popis teorie Charlese Darwina, ale tento popis pak cituje autorským týmem knihy Evoluční psychologie člověka. Velmi často také cituje Petra Weisse, který se primárně ve své práci nezabývá evolučními teoriemi výběru partnera, pouze v jednom článku tyto poznatky shrnuje. V některých částech citace naopak chybí (např. u popisu pohlavního výběru, str. 10). K této kapitole mám také další výtky. Návaznost textu není zcela srozumitelná. Autorka na začátku kapitoly popisuje různé strategie při výběru partnera z evolučního pohledu, ale až o 3 strany dále uvádí základní premisy evolučních teorií, které by měli být uvedeny hned na začátku a dále rozvíjeny s důrazem na pohlavní výběr. Některé odstavce jsou velmi nesrozumitelné, například přirovnávání teorie mechanismu výběru partnera k obchodu se zbožím mezi dvěma rozdílnými třídami (str. 10). V druhé kapitole autorka představuje koncepty vztahů v současné společnosti. Hned v úvodní větě autorka uvádí, že do manželství v průběhu svého života více než 90% všech lidí, chybí zde však citace. Odkud autorka tento údaj vzala? Následně v druhém odstavci autorka popisuje pojem rodina, přestože zbytek této podkapitoly se již zcela věnuje tématu manželství. U popisu výzkumů na toto téma velmi silně predikuje jejich závěry, které není možné z jednoho výzkumu takto interpretovat. Například při porovnání různých aspektů mezi šťastnými a nešťastnými manželstvími autorka uvádí, že z jejich výsledků vyplývá, že pro jedince je lepší žít sám než v nešťastném manželství (str. 15). Dále autorka používá špatné pojmosloví, sexual satisfaction se překládá jako sexuální spokojenost, ne sexuální uspokojení (str. 16), navíc uváděné studie na toto téma jsou více jak 20 let staré. Novější studie na toto téma nedochází ke stejným závěrům, které zde autorka uvádí (např. že sexuální spokojenost souvisí se četností sexuálních aktivit). Autorka také uvádí, že v nesezdaných soužitích je počato velmi malé procento dětí, nicméně opět cituje studii 25 let starou (str. 19). Samotná kapitola o přátelích

s výhodami pak přináší přehled dostupných studií na toto téma. Autorka zde pak dává tento fenomén do souvislosti s teorií amerického psychologa J.J. Arnetta „emerging adulthood“, kdy se jedinci mohou po nějakou dobu nacházet v neurčité fázi života (mezi dětstvím a dospělostí) a tento typ vztahu „přátel s výhodami“ je pro takové jedince ideální. Moje hlavní výtky k této práci je právě k tomuto bodu. Pokud si autorka na začátku zvolila jako koncept teorii vztahů z evoluční psychologie, měla fenomén „přátel s výhodami“ dávat do souvislosti s touto teorií. Zároveň zde velmi postrádám jakoukoliv diskuzi, kde by autorka veškeré své závěry shrnula a zamyslela se nad nedostatky studií, konfrontovala popisované typy vztahů s teoriemi evoluční psychologie a rozvedla další možné směry budoucích výzkumů na toto téma. K tomuto by se autorka měla během obhajoby vyjádřit.

Další otázky k obhajobě:

- 1) Zná autorka nějaké studie na toto téma z České republiky? Pokud ano, ukazují tyto studie, že se liší od studií popisovaných ve třetí kapitole?
- 2) Existuje tento typ vztahu i v jiných kulturních prostředích, a pokud ano, v čem jsou jeho specifika?

Tato popisná bakalářská práce vykazuje poměrně závažné nedostatky, přesto je možno s prací přistoupit k obhajobě, její hodnocení však navrhuji na rozhraní známek 3 a 4 v závislosti na průběhu obhajoby.

V Klecanech dne 31.8.2018

Mgr. Lucie Krejčová